

มนัสนันท์ เนียมศรี 2555: ความเต็มใจจ่ายในการลดความเสี่ยงทางด้านสุขภาพจากการใช้
สารเคมีทางการเกษตรของเกษตรกรผู้ปลูกส้มโอจังหวัดพิจิตร ปรินญาเศรษฐศาสตร์
มหบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์ ภาควิชาเศรษฐศาสตร์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก:
ผู้ช่วยศาสตราจารย์กนกวรรณ จันทร์เจริญชัย, Ph.D. 127 หน้า

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินมูลค่าชีวิตเชิงสถิติและศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความเต็มใจ
จ่ายเพื่อลดความเสี่ยงอันตรายที่อาจเกิดขึ้นจากการใช้สารเคมีทางการเกษตร ซึ่งมูลค่าชีวิตเชิงสถิติ
หมายถึงความเต็มใจจ่ายภายใต้ความเสี่ยง โดยอาศัยแนวคิดทางเศรษฐศาสตร์ที่การอธิบายการตัดสินใจ
ภายใต้ข้อจำกัดต่างๆรวมถึงข้อจำกัดเรื่องความเจ็บป่วยและความตายด้วยวิธีการสมมติเหตุการณ์ให้
ประมาณค่า (Contingent Valuation Method: CVM) สอบถามจากตัวอย่างเกษตรกรผู้ใช้สารเคมีในการ
เพาะปลูกทั้งหมด 217 ตัวอย่าง โดยใช้รูปแบบคำถามปลายเปิดแบบเสนอราคาสองครั้ง และการวิเคราะห์
หามูลค่าความเต็มใจจ่ายด้วยการวิเคราะห์ถดถอย Censored Logistic Regression ใช้รูปแบบจำลอง Life
Regression Model

ผลการศึกษาพบว่ามูลค่าความเต็มใจจ่ายในการประเมินมูลค่าชีวิตเชิงสถิติของเกษตรกรผู้ปลูก
ส้มโอจังหวัดพิจิตร ได้ดังนี้ มูลค่าความเต็มใจจ่ายเพื่อลดความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการใช้สารเคมีทาง
การเกษตรมีค่าเฉลี่ยและค่ามัธยฐานเท่ากับ 752.56 และ 612.40 บาทต่อครัวเรือนต่อปี และจากการ
คำนวณมูลค่าชีวิตเชิงสถิติได้มูลค่ารวมของความเต็มใจจ่ายเพื่อลดความเสี่ยงจากการใช้สารเคมีทาง
การเกษตรในพื้นที่ศึกษาโดยคำนวณจากค่าเฉลี่ยมีมูลค่าประมาณ 191,274 บาท ปัจจัยที่ส่งผลต่อความ
เต็มใจจ่ายเพื่อหลีกเลี่ยงความเสี่ยงที่อาจเกิดการเจ็บป่วยจากการใช้สารเคมีทางการเกษตรอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติคือ ค่าเต็มใจที่จะจ่ายเริ่มต้น เพศ ระดับรายได้ต่อครัวเรือนต่อปี ระดับสุขภาพเริ่มต้น
ปริมาณการใช้สารเคมี และการรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับอันตรายจากสารเคมี

การศึกษานี้แนะนำให้ใช้มูลค่าชีวิตเชิงสถิติจากการใช้สารเคมีทางการเกษตรเป็นต้นทุนในการ
พิจารณาตัดสินใจเลือกใช้สารเคมีทางการเกษตรร่วมกับต้นทุนและผลประโยชน์ที่เป็นตัวเงินจริง และ
เพื่อพิจารณาประโยชน์จากการลดการใช้สารเคมีทางการเกษตรโดยต้นทุนโครงการต้องไม่เกิน 191,274
บาทต่อครัวเรือนต่อปี เมื่อพิจารณาจากปัจจัยที่ส่งผลต่อมูลค่าความเต็มใจจ่ายแล้วปัจจัยที่สามารถ
ร่วมมือพัฒนาให้มีคุณภาพมากขึ้นคือ ปัจจัยเรื่องการรับรู้และเข้าใจเกี่ยวกับสารเคมีทางการเกษตร
เนื่องจากเกษตรกรมีแนวโน้มความเต็มใจจ่ายมากขึ้นเมื่อเกษตรกรมีการรับรู้และเข้าใจเกี่ยวกับสารเคมี
ทางการเกษตรจะสามารถช่วยลดต้นทุนทางสุขภาพลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ